هم‌میهن
سه‌شنبه ۳ تیر ۱۴۰۴
سال چهارم. شماره ۸۱۷
www.hammihanonline.ir

تحلیل دو کارشناس برجسته آمریکایی از تأثیر حمله آمریکا

برنامه هسته‌ای ایران هنوز برقرار است

روح‌اله نخعی
خبرنگار گروه بین‌الملل

دیوید آلبرایت، فیزیکدان و کارشناس تسلیحات

جفری لوییس، استاد روابط بین‌الملل

بعد از حمله آمریکا به تأسیسات هسته‌ای ایران، سؤالات بسیاری مطرح شده است و تحلیلگران و ناظران در تلاش برای یافتن پاسخ به آن‌ها هستند، از واکنش ایران، تا تصمیم بعدی ایالات متحده و احتمال گسترش درگیری؛ اما رایج‌ترین سؤال در این زمینه که می‌تواند در پاسخ همه سؤالات دیگر نقش تعیین کننده داشته باشد، این است: دقیقاً چه آسیبی وارد شده است؟ طبعاً کمتر طرفی به جز ایران اطلاع دقیق و جزئی در این زمینه دارد اما برخی به مرور نشانه‌ها و داده‌های موجود پرداخته‌اند تا گمانه‌زنی‌هایی در این زمینه داشته باشند. مهم‌ترین سوژه توجه هم طبعاً تأسیسات فردو است؛ همان تأسیساتی که به عنوان مستحکم‌ترین تأسیسات در ایران معروف است و از ابتدای جنگ گفته می‌شد که فقط آمریکا توان هدف گرفتن آن را دارد. برآیند این گمانه‌زنی‌ها به این سمت است: گرچه پرتابه‌ها به هدف خورده و آسیب وارد کرده‌اند و به لحاظ تاکتیکی عملیات انجام شده است، اما اگر هدف راهبردی، تخریب کلیت برنامه هسته‌ای ایران بوده است، خبری از تحقق آن نیست. ان‌پی‌آر، رسانه آمریکایی در گزارشش در این باره می‌نویسد کارشناسان مستقل با تحلیل تصاویر ماهواره‌ای می‌گویند این ادعا که برنامه هسته‌ای ایران نابود شده باشد، بسیار با واقعیت فاصله دارد.

دیوید آلبرایت، فیزیکدان و کارشناس تسلیحات که سابقه همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را دارد، رئیس مؤسسه علوم و امنیت بین‌المللی است که سال‌هاست روی برنامه هسته‌ای ایران کار می‌کرده. جفری لوییس، مقام سابق وزارت خارجه ایالات متحده و استاد روابط بین‌الملل در مؤسسه میدلبری نیز از نام‌های برجسته در ایالات متحده، در زمینه تحلیل ایران و برنامه هسته‌ای‌اش است. این دو در اظهارنظرهایی مشابه، موفقیت راهبردی این حملات را از این جهت، زیر سؤال برده‌اند و اساساً انتخاب گزینه نظامی در مقابل گزینه دیپلماتیک را در این زمینه، نابجا می‌دانند.

آلبرایت در این باره می‌گوید طبق داده‌های موجود تصور این است که «هنوز میزان قابل‌توجهی از این اورانیوم غنی‌شده وجود دارد: یعنی موضوع به‌هیچ‌وجه تمام نشده است.» آلبرایت در گفت‌وگو با ان‌پی‌آر ادامه می‌دهد: «فکر می‌کنم هدف حمله از بین‌بردن سانتریفیوژها و زیرساخت‌ها بود و آن‌ها فکر می‌کنند موفق شده‌اند.» اما او به تصاویر ماهواره‌ای مربوط به روزهای قبل اشاره می‌کند که نشان می‌دهند، ایران در حال بستن ورودی تونل‌هاست. او باور دارد در همین اقدام که با پیش‌بینی حمله آمریکا انجام شده، احتمال این هست که ذخایر اورانیوم غنی‌شده هم جابه‌جا شده باشند: «ماشین‌های باری در تصاویر دیده شدند که ظاهراً داشتند چیزی را از منطقه خارج می‌کردند. می‌توان تصور کرد که هر ذخیره اورانیوم غنی‌شده‌ای که آن‌جا بوده، به جای دیگری منتقل شده.» آلبرایت می‌گوید گرچه به برنامه آسیب وارد شده اما می‌شود آن را بازسازی کرد. این کارشناس می‌افزاید ممکن است ایران هزاران سانتریفیوژ هم داشته باشد که اصلاً در نطنز و فردو نصب نکرده است. ضمن اینکه می‌تواند اورانیوم را به تأسیسات دیگری منتقل کند و در فاصله زمانی نسبتاً کوتاهی به غنی‌سازی ۹۰ درصد هم برسد. به عقیده او، در نهایت تنها بازرسی بیشتر آژانس و همکاری ایران می‌تواند در این زمینه اثرگذار باشد و این از طریق توافقی دیپلماتیک محقق می‌شود.

لوییس نیز برخلاف ادعاهای بلندبالا در دولت آمریکا و حامیانش، در گفت‌وگو با ان‌پی‌آر روایت متفاوتی ارائه می‌کند: «در نهایت، نقاط بسیار مهمی بوده‌اند که ضربه‌ای نخورده‌اند. اگر این آخر ماجرا باشد، این واقعاً حمله ناقصی است.» او می‌گوید حملات مشخصاً به ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران آسیبی نزده‌اند: «امروز آن‌ها هنوز این مواد را دارند و ما نمی‌دانیم کجا.» او درباره مسیر نظامی با آلبرایت موفق است: «حتی درخشان‌ترین کارزار بمباران هم احتمالاً نمی‌تواند ما را به نتیجه‌ای که می‌خواهیم برساند.»

عناصر اصلی برنامه آسیب ندیده‌اند

جفری لوییس، علاوه بر صحبت کوتاهش با ان‌پی‌آر، در صفحه خود در شبکه ایکس، به شرح مفصل تحلیل خود از این حمله و نتایجش پرداخته. ترجمه این تحلیل را در ادامه می‌خوانید:

چرا این حملات اصلاً چشم من را نگرفت؟ اسرائیل و ایالات متحده، به عناصر مهمی از مواد و زیرساخت تولید برنامه هسته‌ای ایران، نتوانسته‌اند آسیبی بزنند. عملیات اسرائیل و آمریکا به لحاظ تاکتیکی پیش‌رفته اما ممکن است به لحاظ راهبردی شکست از کار دربیایند. توجیه نتانیاهو برای این حملات این بود که «ایران به اندازه‌ای اورانیوم غنی‌شده سطح بالا تولید کرده که برای ۹ بمب کافی باشد.» اشاره او به ذخایر ایران است، حدود ۴۰۰ کیلوگرم اورانیوم یو۲۳۵ که اگر بیشتر غنی‌سازی روی آن انجام شود، برای ۹ تا ۱۰ سلاح کافی خواهند بود. بیایید موضوع را بررسی کنیم:

این ۴۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده سطح بالا، عمدتاً در تونل‌های زیرزمینی نزدیک تأسیسات تبدیل اورانیوم اصفهان نگه‌داری می‌شدند. به‌رغم حملات گسترده اسرائیل و آمریکا به این تأسیسات، به نظر نمی‌رسد کاری برای نابودی این تونل‌ها یا موادی که در آن‌ها بود، شده باشد. اصلاً هیچ کس نمی‌داند این اورانیوم غنی‌شده سطح بالا کجاست! رافائل گروسی [دبیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی] می‌گوید ایران آن‌ها را جابه‌جا کرده. «مارکو کوچولو» [اشاره به لقبی که دونالد ترامپ در زمان رقابت‌های انتخاباتی به رقیب آن زمانش، مارکو روبیو داده بود. روبیو حالا وزیر خارجه ترامپ است] می‌گوید هیچ چیز در ایران نمی‌تواند جابه‌جا شود؛ اما ماشین‌های باری در ایران در حال حرکت هستند. لااقل دو روز پیش، ماشین‌ها و تجهیزات سنگین آمدند که تونل‌ها را ببندند تا از آن‌ها حفاظت شود. ماشین‌ها روز قبل از حمله در تأسیسات غنی‌سازی سوخت فردو هم دیده شدند، احتمالاً برای جابه‌جایی تجهیزات حساس و علاوه‌براین، حتماً برای پوشاندن آن ورودی‌ها با خاک. در ایران الان اصلاً منطقه‌ای نیست که نشود در آن رانندگی کرد! البته منصفانه باید گفت، برخی از ترامپ‌دوستان اذعان می‌کنند که ایران هنوز موادش را دارد. جی‌دی‌ونس می‌گوید آن‌ها درباره این موضوع «با ایرانی‌ها صحبت خواهند کرد»! حرفی که قرار است رویش تأکید کنند، این است که ایالات متحده، توانایی ایران برای غنی‌سازی بیشتر و تبدیل به فلز را متوقف کرده، بنابراین اوضاع خوب است.

اما نیست! بله، حملات به تأسیسات غنی‌سازی در قم (تأسیسات غنی‌سازی سوخت فردو) و نطنز (تأسیسات آزمایشی غنی‌سازی سوخت و تأسیسات اصلی غنی‌سازی سوخت) به نظر موفق می‌آیند اما هیچ کاری برای زدن تأسیسات عظیم زیرزمینی نزدیک نطنز نشده؛ جایی که ایران می‌تواند سانتریفیوژهای بیشتری بسازد و شاید کارهای دیگری کند. در سال ۲۰۰۲، ایران یک خط تولید سانتریفیوژ را به «قلب کوه» در آن منطقه منتقل کرد. این تأسیسات عظیمی است. تخمین زده‌ایم که ۱۰ هزار مترمربع یا بیشتر، مساحت داشته باشد. واقعاً هم نمی‌دانیم چه چیز دیگری (از قبیل غنی‌سازی یا تبدیل) ممکن است آن‌جا باشد. ایران به تازگی هم «تأسیسات غنی‌سازی جدیدی در نقطه‌ای امن» اعلام کرده بود و به آژانس خبر داده بود که آماده است سانتریفیوژ نصب کند. قبل از بمباران، آژانس آماده بود که از این تأسیسات، در نزدیکی اصفهان بازرسی کند. تا جایی که من می‌دانم بمباران روی آن تأسیسات نشده.

بگذارید دوباره بگویم: ایران گفت تأسیسات غنی‌سازی تازه‌ای دارد. آژانس داشت می‌رفت که آن را ببیند؛ اما قبل از اینکه این اتفاق بیفتد، اسرائیل به تأسیسات دیگر در ایران حمله کرد، اما نه به این تأسیسات جدید. می‌بینید مشکل کجاست؟ این یعنی ایران با ۴۰۰ کیلوگرم از اورانیوم غنی‌شده سطح بالای ۶۰ درصدی، توانایی ساخت سانتریفیوژ و یکی یا شاید دو سایت زیرزمینی غنی‌سازی را حفظ کرده است. تازه سایت‌های مخفی احتمالی به کنار که مخالفان برجام قبلاً دم‌به‌دقیقه حرفشان را پیش می‌کشیدند. بگذارید فرض کنیم ایران تصمیم بگیرد به سرعت به سمت ساخت بمب حرکت کند. ایران می‌تواند حدود ۱/۵ آبشار در هفته نصب کند. در شش هفته، می‌تواند ۹ آبشار ماشین‌های آی‌آر۶ را داشته باشد. این ماشین‌ها ۶۰ روز زمان خواهند برد تا همه این ۴۰۰ کیلوگرم را به اورانیوم در سطح تسلیحاتی تبدیل کنند. روی هم رفته این رویه حدود ۵ ماه زمان خواهد خواست، گرچه در هر مورد خاص ممکن است این زمان متفاوت باشد.

ببینید من می‌فهمم. تماشای بمب‌افکن‌هایی که عملیات دقیقی بمباران را با بیش از ۱۱ هزار کیلومتر فاصله اجرا می‌کنند، حال می‌دهد. من خودم آدم عجیبی هستم که با کمال میل ۵۲۸ صفحه کتاب درباره حمله اول «بلک باک» در جنگ ۱۹۸۲ در جزایر فالکلند می‌خوانم. من واقعاً می‌فهمم.

اما دو نمونه از شگفت‌انگیزترین عملیات نظامی در حافظه تاریخی معاصر، باز هم نتوانستند برنامه هسته‌ای ایران را نابود کنند. این چه معنایی دارد؟ من فکر می‌کنم این ثابت می‌کند که درخشش تاکتیکی ممکن است در خدمت راهبردی احمقانه بوده. عملیات اسرائیل و عملیات آمریکا اصلاً به اندازه برجام در آرام کردن برنامه هسته‌ای ایران موفق نبوده‌اند. استانداردهای ما برای دیپلماسی بسیار بالاتر از بمباران است. همان کسانی که شکایت‌شان از «غروب» برجام تمامی نداشت، حالا خوشحالند که امکان رسیدن ایران به بمب را به میزانی بسیار کمتر از برجام، عقب انداخته باشند.

شرکت ملی گاز ایران
گاز استان کرمان (سهامی خاص)

آگهی ارزیابی کیفی ۲۶-۰۴
خریداری و نصب تجهیزات ذخیره سازی و پشتیبانی (زیر ساختی) خرید سرور و استوریج

نوبت اول

شرکت گاز استان کرمان در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی جهت برگزاری مناقصه (خریداری و نصب تجهیزات ذخیره سازی و پشتیبانی (زیر ساختی) خرید سرور و استوریج) به شماره ۲۰۰۴۰۹۳۱۶۴۰۰۰۰۳۸ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی از دریافت و تحویل اسناد استعلام ارزیابی کیفی تا ارسال دعوتنامه جهت سایر مراحل مناقصه، از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد لازم است مناقصه گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
تاریخ انتشار فراخوان در سامانه تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۰۳ می‌باشد.
اطلاعات و اسناد مناقصه عمومی پس از برگزاری فرآیند ارزیابی کیفی و ارسال دعوتنامه از طریق سامانه ستاد به مناقصه گران ارسال خواهد شد.
مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: ۱۴۰۴/۰۴/۰۹
مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: ۱۴۰۴/ ۰۴/ ۲۳
شرکت گاز استان کرمان واقع در بلوار ۲۲ بهمن - حد فاصل سه راه ادیب با چهارراه شعبانیه شماره تماس: ۳۱۳۲۶۰۰۰-۰۳۴ شماره فکس: ۳۳۲۳۹۶۶۱-۰۳۴
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت نجام مراحل عضویت در سامانه: **مرکز تماس:** ۴۱۹۳۴-۰۲۱ **دفتر ثبت نام:** ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

مدت زمان اجرا(روز)	۱۲۰	تاریخ چاپ نوبت اول	۱۴۰۴/۰۴/۰۳	کد فراخوان	۲۰۰۴۰۹۳۱۶۴۰۰۰۰۳۸
تعداد مرحله	دو	تاریخ چاپ نوبت دوم	۱۴۰۴/۰۴/۰۴	مبلغ تضمین(ریال)	۹/۷۸۵/۰۰۰/۰۰۰

شناسه آگهی: ۱۹۵۰۳۵۲
روابط عمومی شرکت گاز استان کرمان

دیپلمات‌ها

دیدار عراقچی و پوتین

رئیس‌جمهوری روسیه در دیدار با وزیر امور خارجه ایران، بار دیگر مواضع این کشور در محکومیت حملات آمریکا و رژیم صهیونیستی به کشورمان را بیان و تأکید کرد: این حملات، تجاوزی بی‌دلیل و بدون توجیه است. ولادیمیر پوتین ظهر دوشنبه در دیدار با عباس عراقچی وزیر امور خارجه در کرملین افزود: «همان‌طور که می‌دانید من با رئیس‌جمهور ایالات متحده، نخست‌وزیر اسرائیل، رئیس امارات متحده عربی و همچنین رئیس‌جمهور شما تلفنی صحبت کرده‌ام. من می‌دانم که شما به تازگی با وزرای خارجه در اروپا دیدار کرده‌اید. بسیار خوشحالم که امروز در مسکو هستید. این به ما فرصتی می‌دهد تا در مورد این مسائل فوری بحث کنیم و با هم در مورد چگونگی برون‌رفت از وضعیت امروز فکر کنیم.» رئیس‌جمهوری روسیه با اشاره به طرح مواضع این کشور در بیانیه‌های وزارت امور خارجه این کشور و همچنین در موضع‌گیری‌ها در شورای امنیت سازمان ملل متحد گفت: «تجاوز بی‌دلیل علیه ایران، هیچ اساسی ندارد.» پوتین افزود: «ما روابط طولانی‌مدت، خوب و قابل‌اعتمادی با ایران داریم؛ ما به سهم خود تلاش می‌کنیم تا به مردم ایران کمک و بررسی کنیم که چگونه می‌توان راه‌حلی پیدا کرد.» رئیس‌جمهوری روسیه از عراقچی خواست که بهترین آرزوهای وی را به مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهور پزشکیان ابلاغ کند.

وزیر امور خارجه ایران نیز در این دیدار ضمن ابلاغ سلام مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهوری اسلامی ایران به رئیس‌جمهوری روسیه، از مواضع مسکو پس از تجاوز نظامی آمریکا و رژیم صهیونیستی به کشورمان قدردانی کرد. عراقچی با ابراز خرسندی از دیدار با پوتین گفت: «این دیدار در شرایط خطیری که در منطقه جریان دارد در حال انجام است. روابط ایران و روسیه، روابط نزدیک و قدیمی است و در سال‌های اخیر به جنبه راهبردی ارتقا یافته است. ما همواره با دوستان خودمان در روسیه در همه زمینه‌ها و مسائل امنیت جهانی، مشورت‌های نزدیک را داشته‌ایم. در زمینه برنامه هسته‌ای ایران، فدراسیون روسیه به عنوان یک شریک، در حال ساخت نیروگاه هسته‌ای در بوشهر برای ما است و در این زمینه و همچنین در زمینه دستیابی به توافقات هسته‌ای به ما کمک می‌کند. همچنین فدراسیون روسیه نقش مثبتی داشت تا بتوانیم به توافقات خوبی برسیم.» وزیر امور خارجه اظهار داشت: «از مواضع بسیار محکم و درست روسیه در محکوم کردن این تهاجمات تشکر می‌کنیم و روسیه در سمت درست تاریخ مطابق با قوانین بین‌المللی قرار دارد.» وی خاطرنشان کرد: «سطح تنش اکنون به دلیل تهاجم بی‌دلیل رژیم اسرائیل و آمریکا در حال افزایش است. اقدامات تجاوزکارانه اسرائیل و آمریکا به ایران کاملاً نامشروع و ناقض قوانین بین‌المللی و هنجارهای بین‌المللی است و ما اکنون از حاکمیت و کشور خود دفاع می‌کنیم و دفاع ما مشروع است.»

در این دیدار از طرف روسی، وزیر امور خارجه روسیه و دستیار رئیس‌جمهوری این کشور در امور سیاست خارجی و از طرف ایران معاون حقوقی و بین‌الملل وزارت امور خارجه و سفیر جمهوری اسلامی ایران در مسکو حضور داشتند. این سفر قبل از حملات آمریکا به تأسیسات اتمی ایران برنامه‌ریزی شده بود. سفیر جمهوری اسلامی ایران در فدراسیون روسیه شامگاه یکشنبه در حاشیه آیین استقبال از وزیر امور خارجه در فرودگاه بین‌المللی ونوکووا مسکو گفت: «با طرح‌ریزی صورت‌گرفته از سوی وزیر امور خارجه، رایزنی‌های دیپلماتیک ایران درباره حمله متجاوزانه آمریکا و رژیم صهیونیستی پس از مسکو در پایتخت‌های اروپایی، آسیایی و عربی ادامه خواهد یافت.» کاظم جلالی افزود: «هیئت دیپلماتیک ایران پس از رایزنی‌های خود با رئیس‌جمهور و دیگر مقامات ارشد روسیه، از مسکو راهی سه کشور در مناطق اروپا، آسیا و حوزه عربی خواهند شد.» عراقچی وزیر امور خارجه پیش از این ۲۸ فروردین‌ماه ۱۴۰۴ در رأس هیئتی دیپلماتیک برای گفت‌وگو و رایزنی با مقام‌های عالی‌رتبه روسیه و تسلیم پیام مکتوب رهبر معظم انقلاب به رئیس‌جمهور فدراسیون روسیه به مسکو سفر کرده بود. عراقچی در این سفر با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد و مذاکرات حدود سه‌ساعته با سرگئی لاوروف همتای روس خود داشت.